

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Katowicach

LKA.410.001.08.2020

Pan
Mariusz Gojny
Dyrektor
Izby Administracji Skarbowej
w Katowicach
ul. K. Damrota 25
40-022 Katowice

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/20/001 - Wykonanie budżetu państwa w 2019 r. – wykonanie planu finansowego Izby Administracji Skarbowej w Katowicach.

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Katowicach
ul. Powstańców 29, 40-039 Katowice
T +48 32 784 42 00, F +48 32 784 42 30
lka@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Izba Administracji Skarbowej w Katowicach, ul. K. Damrota 25, 40-022 Katowice ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Mariusz Gojny, Dyrektor IAS od dnia 1 grudnia 2017 r. ²
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach
Kontrolerzy	1. Izabela Pilarek, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr: LKA/16/2020 z 7 stycznia 2020 r. oraz LKA/83/2020 z 4 marca 2020 r. 2. Mariusz Podolski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKA/25/2020 z 15 stycznia 2020 r. (akta kontroli str.1-5)

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania planu finansowego na 2019 r. Izby pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności.
Zakres kontroli	Ocenie podlegały w szczególności: – działania związane z pobieraniem i egzekucją dochodów budżetowych, – realizacja wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, – sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2019 r. w zakresie operacji finansowych. Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych: – analizy wykonania planu dochodów, – szczegółowej kontroli prawidłowości i terminowości ustalenia wybranych należności oraz windykacji zaległości, – analizy stanu należności pozostałych do zapłaty, – analizy realizacji wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, – kontroli prawidłowości zmian wynikających z podziału rezerw celowych, – kontroli wykorzystania środków otrzymanych z rezerw budżetowych, – szczegółowej analizy wybranej próby wydatków dysponenta III stopnia, – analizy wybranych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, – analizy stanu zobowiązań, – analizy prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań – analizy stosowanych przez dysponenta procedur kontroli zarządczej dotyczących sporządzania sprawozdań.

¹ Dalej: IAS lub Izba.

² Dalej: Dyrektor IAS.

³ Dz. U. z 2019 r. poz. 489 ze zm., dalej: ustawa o NIK.

Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe kontrolowanej działalności.

III. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie planu finansowego na 2019 r. Izby Administracji Skarbowej w Katowicach.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

W toku wymienionych powyżej działań kontrolnych we wszystkich obszarach wymienionych przy opisie celu i zakresu kontroli nie wykryto nieprawidłowości.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁵ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Dochody budżetowe

Opis stanu
faktycznego

W 2019 r. Izba zrealizowała dochody budżetowe w kwocie 1 760,0 tys. zł, co stanowiło 163,3% kwoty planowanej w ustawie budżetowej na 2019 r.⁶ (1 078,0 tys. zł) oraz 133,4% kwoty dochodów wykonanych w 2018 r. (1 319,7 tys. zł)⁷. Największy udział w zrealizowanych dochodach (1 742,6 tys. zł, tj. 99,0% całości dochodów) miały wpływy uzyskane w dziale 750 (Administracja publiczna)⁸, a pozostałe 17,4 tys. zł (1,0% dochodów) uzyskano z wpływów w dziale 758 (Różne rozliczenia)⁹. Plan dochodów na 2019 r. opracowano na podstawie przewidywanego wykonania roku 2018..

(akta kontroli str. 12, 821-822)

Prawidłowość i terminowość ustalenia należności z tytułu dochodów budżetowych oraz ich ewidencji zbadano na próbie 48 pozycji dochodów w łącznej kwocie 552,6 tys. zł (31,4% dochodów zrealizowanych)¹⁰. Badanie wykazało, że:

- prawidłowo zakwalifikowano wszystkie badane pozycje dochodów do kategorii dochodów przypisanych,
- każdy z dochodów ujęto w księgach rachunkowych na koncie 221, uwzględniając sposób prowadzenia ewidencji analitycznej, pod właściwą datą i we właściwym okresie sprawozdawczym,
- termin płatności badanych dochodów przypadał na 2019 r.,

⁴ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2019 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

⁵ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁶ Ustawa budżetowa na 2019 r. z dnia 16 stycznia 2019 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 198), dalej: ustawa budżetowa.

⁷ Izba nie miała wpływu na zdarzenia, które skutkowały w 2019 r. wyższą kwotą uzyskanych dochodów np.: opłaty za formularze mandatów dla straży miejskich i Policji, opłaty z tytułu usunięcia/strzeżenia/przechowywania środków transportu lub towarów, kwota odsetek wpłaconych z tytułu zwłoki w zapłacie należności z tytułu zawartych umów i zasądzonych odszkodowań, kwota zwrotów zaliczek niewykorzystanych przez sądy i komorników, kwota kar umownych zapłaconych przez kontrahentów, kwota uzyskanych odszkodowań i zwrotów kosztów postępowania sądowego, wysokość wpływów z tytułu konfiskaty mienia i przypadku przedmiotów na rzecz Skarbu Państwa.

⁸ Całość dochodów wykonanych w dziale 750 uzyskano w rozdziale 75008 (Działalność izb administracji skarbowej wraz z podległymi urzędami skarbowymi i urzędami celno-skarbowymi), w którym dochody wykonano w następujących paragrafach: 537 tys. zł w § 0630 (Wpływy z tytułu opłat i kosztów sądowych oraz innych opłat uiszczanych na rzecz Skarbu Państwa z tytułu postępowania sądowego i prokuratorskiego), 315 tys. zł w § 0950 (Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów), 234 tys. zł w § 0940 (Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych), 219 tys. zł w § 0750 (Wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze), 193 tys. zł w § 0990 (Wpłaty z tytułu konfiskaty mienia i przypadku przedmiotów na rzecz Skarbu Państwa), 144 tys. zł w § 0970 (Wpływy z pozostałych odsetek), 57 tys. zł w § 0690 (Wpływy z różnych opłat), 44 tys. zł w § 0920 (Wpływy z pozostałych odsetek).

⁹ Całość dochodów wykonano w rozdziale 75814 (Różne rozliczenia finansowe) w § 0920.

¹⁰ Doboru próby dokonano losowo z populacji 522 pozycji dochodów o wartości równej lub wyższej niż 500 zł, z zastosowaniem metody PPS (z prawdopodobieństwem proporcjonalnym do wielkości) przy założeniu interwału losowania na poziomie 2%.

- należności dla całej próby wymierzone były w wysokości określonej w przepisach prawa, decyzjach, umowach, lub wyrokach sądów,
- należności te ustalane były terminowo.

(akta kontroli str. 430-434)

Według stanu na 31 grudnia 2019 r. kwota należności IAS pozostałych do zapłaty wynosiła 63 230,9 tys. zł (w tym zaległości 63 143,8 tys. zł) i w całości dotyczyła dochodów w dziale 750, rozdziale 75008 (z czego: 30 087,6 tys. zł w § 0920, 29 838,3 tys. zł w § 0970, 3 175,2 tys. zł w § 0630, 103,2 tys. zł w § 0950, 18,9 tys. zł w § 0750, 7,7 tys. zł w § 0940). W porównaniu do stanu na 31 grudnia 2018 r.¹¹ kwota należności IAS pozostałych do zapłaty zmalała o 376 491,6 tys. zł (o 85,6%). Najistotniejszą przyczyną zmniejszenia stanu należności było przekazanie przez IAS właściwym urzędom skarbowym, należności zasądzonych na ich rzecz w sprawach o naprawienie szkód majątkowych Skarbu Państwa¹² (tj. z części budżetowej 19 jednostki budżetowej do części 77 organu podatkowego) i odpisanie należności głównych w księgach rachunkowych IAS, wynikających z wyroków sądowych w kwocie 327 490,3 tys. zł wraz z należnymi odsetkami.

(akta kontroli str. 20, 435-472, 518-522, 888)

IAS prowadził systematyczną kontrolę terminowości zapłaty należności Skarbu Państwa, a podstawą działań w tym zakresie były postanowienia Zarządzeń: nr 93/2017 Dyrektora IAS z dnia 14 czerwca 2017 w sprawie powołania Zespołu ds. oceny możliwości umorzenia i wyśięgowania należności budżetowych¹³ oraz nr 186/2017 Dyrektora IAS z dnia 27 grudnia 2017 r. w sprawie Procedury dochodzenia należności o charakterze cywilnoprawnym w Izbie Administracji Skarbowej w Katowicach¹⁴. Komórki księgowości współdziałały w tym zakresie z komórkami prowadzącymi windykację należności:

- pracownicy Działu Rachunkowości Budżetowej oraz Referatu Planowania i Kontroli Finansowej prowadzili bieżącą analizę ewidencji księgowej, w tym kont dłużników,
- na potrzeby okresowej analizy należności dłużników sporządzano na koniec każdego kwartału zestawienie obrotów i sald, a pracownicy Referatu Planowania i Kontroli Finansowej sporządzali w formie elektronicznej wykaz zaległości ujętych w księgach rachunkowych, który przekazywali do Wydziału Obsługi Prawnej,
- przeprowadzano corocznie inwentaryzację należności, które podlegały uzgadnianiu w drodze weryfikacji sald oraz uzyskania potwierdzenia sald.

(akta kontroli str. 27-40, 514)

Badaniem rzetelności i adekwatności działań IAS podejmowanych w celu odzyskania należności objęto próbę 20 spraw na kwotę 22 125,7 tys. zł (35,0% kwoty zaległości)¹⁵. Stwierdzono, że odpowiedzialne komórki organizacyjne IAS podejmowały bez zbędnej zwłoki działania windykacyjne (ewentualne przerwy między tymi czynnościami były obiektywnie uzasadnione), prawidłowo stosując

¹¹ Według stanu na 31 grudnia 2018 r. kwota należności pozostałych do zapłaty w IAS wynosiła 439 722,5 tys. zł.

¹² Wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach (sygn. Akt I ACa 87/18) na łączną kwotę 319 196,2 tys. zł wraz z należnymi odsetkami oraz wyrok Sądu Okręgowego w Gliwicach (sygn. akt V K 71/08) na kwotę 8 294,2 tys. zł wraz z należnymi odsetkami.

¹³ Dalej: Zarządzenie ws. umorzeń.

¹⁴ Dalej: Procedura dochodzenia należności.

¹⁵ Próbę dobrano celowo z zastosowaniem następujących kryteriów: najwyższa kwota zaległości głównej, odległa data powstania zaległości, przynajmniej jedna zaległość z każdego paragrafu dochodów - z wyłączeniem § 0640, w którym wystąpiły dwie zaległości w łącznej kwocie 94,71 zł. W próbie znalazły się: cztery pozycje § 0630 na kwotę 14 618,82 zł (0,5% zaległości § 0630), sześć pozycji § 0750 na kwotę 5 029,90 zł (26,6% zaległości w § 0750), jedna pozycja w § 0940 na kwotę 569,12 zł (7,4% zaległości w § 0940), jedna pozycja w § 0950 na kwotę 9 370,22 zł (9,1% zaległości w § 0950) oraz osiem pozycji w § 0970 na kwotę 22 096 104,96 zł (74,2% zaległości w § 0970).

przepisy ustawy z dnia 17 czerwca 1996 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji¹⁶, rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 30 grudnia 2015 r. w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych¹⁷ oraz Procedury dochodzenia należności.

(akta kontroli str. 435-511, 515-517)

Dyrektor IAS oświadczył, że Izba podejmuje wszelkie działania mające na celu niedopuszczenie do przedawnienia wierzytelności, nawet w przypadkach, gdy komornicy umarzają postępowania egzekucyjne z powodu jej bezskuteczności, a to dlatego, że w okresie dochodzenia należności sytuacja finansowa i majątkowa dłużnika może ulec poprawie i kolejne wnioski egzekucyjne okażą się skuteczne.

(akta kontroli str. 523-525)

W 2019 r. Dyrektor IAS zawarł z sześcioma podatnikami ugody w sprawach spornych należności cywilnoprawnych. Ww. ugody dotyczyły rozłożenia na raty spłaty należności pieniężnych w łącznej kwocie 92,3 tys. zł. Badanie dokumentacji zawartych ugód wykazało, że każdorazowo:

- przed zawarciem ugody dokonano analizy, o której mowa w art. 54a ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹⁸,
- zawarcie ugody następowało na podstawie art. 55, art. 57 pkt 2, art. 58 ust. 1 oraz ust. 2 ufp,
- podejmowano decyzje po uprzednim ustaleniu stanu faktycznego i wyjaśnieniu wszystkich okoliczności sprawy,
- przesłanką rozłożenia płatności na raty był art. 57 pkt 2 ufp¹⁹.

(akta kontroli str. 21-24, 88-105, 512)

Łączna kwota należności z tytułu dochodów budżetowych umorzonych w 2019 r. na podstawie decyzji Dyrektora IAS wyniosła 123,0 tys. zł. Badaniem objęto cztery umorzone należności w kwocie 60,9 tys. zł (49,5% całości kwoty umorzeń), w tym dwie o najwyższej wartości. Stwierdzono, że każdorazowo:

- postępowano zgodnie z regulacjami Procedury dochodzenia należności,
- podjęcie przez Dyrektora IAS decyzji o umorzeniu należności następowało po uprzednim ustaleniu stanu faktycznego i wyjaśnieniu wszystkich okoliczności sprawy.

(akta kontroli str. 21-87, 513)

W 2019 r. nie stwierdzono przedawnień istotnych należności²⁰.

(akta kontroli str. 18)

Dyrektor IAS wyjaśnił, że monitorowanie należności cywilnoprawnych pod kątem możliwości ich przedawnienia prowadzone było na bieżąco, poprzez: wzywanie do zapłaty, kierowanie spraw na drogę postępowania egzekucyjnego, ustalanie źródeł dochodu i majątku dłużników, działania w ramach tzw. egzekucji miękkiej²¹.

(akta kontroli str. 24, 27-36)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

¹⁶ Dz. U. z 2019 r. poz. 1438, ze zm.; dalej: ustawa pewa.

¹⁷ Dz. U. z 2017 r. poz. 1483; dalej: rozporządzenie MF z 30 grudnia 2015 r.

¹⁸ Dz. U. z 2019 r. poz. 869 ze zm., dalej: ustawa o finansach publicznych lub ufp.

¹⁹ Należności mogą być umarzane w części, terminy spłaty całości albo części należności mogą zostać odroczone lub płatność całości albo części należności może zostać rozłożona na raty - w przypadkach uzasadnionych względami społecznymi lub gospodarczymi, w szczególności możliwościami płatniczymi dłużnika.

²⁰ Z powodu przedawnienia odpisano trzy należności w łącznej kwocie 29 groszy.

²¹ Kontakty mailowe i telefoniczne w celu nakłonienia dłużnika do przedsądowego i przedegzekucyjnego uregulowania należności, co przewiduje § 15 Procedury dochodzenia należności.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2019 r. przez kontrolowaną jednostkę w zakresie dochodów oraz dochodzenia należności. Uzyskane dochody były o 63,3% wyższe od zaplanowanych i IAS podejmowała skuteczne działania windykacyjne wobec dłużników, prawidłowo stosując przepisy ustawy o finansach publicznych oraz zarządzenia Dyrektora IAS.

2. Wydatki

2.1 Wydatki budżetu państwa

Opis stanu
faktycznego

Na 2019 r. w ustawie budżetowej zaplanowano dla IAS wydatki w kwocie 610 739,0 tys. zł. W trakcie roku plan wydatków został zwiększony o kwotę 58 722,9 tys. zł (o 9,6%) do wysokości 669 461,9 tys. zł.

(akta kontroli str. 13)

W 2019 r. wydatki IAS zostały zrealizowane w kwocie 668 401,6 tys. zł, co stanowiło 99,8% planu po zmianach i 109,4 % zaplanowanych w ustawie budżetowej. Istotnie niższe wykonanie wydatków (poniżej 50% planu) miało miejsce w rozdziale 75095 (Pozostała działalność) § 4418²² (39,1%) oraz § 4419²³ (38,7%) i było spowodowane istotnym zmniejszeniem liczby podróży służbowych przez pracowników wydziału realizującego audyt w instytucjach i u beneficjentów środków pochodzących ze źródeł zagranicznych²⁴. Było to możliwe dzięki przystąpieniu do pozyskiwania niezbędnych dokumentów z systemów SL 2014 oraz MS 2014+, a także elektronicznych wersji dokumentów w formacie pdf.

(akta kontroli str. 13, 670)

W porównaniu do roku 2018 nastąpił wzrost wydatków o 71 072,5 tys. zł (o 11,9%), przy czym najistotniejsze kwotowo zmiany nastąpiły w poniższych pozycjach planu:

- a) zwiększenia (w nawiasie osiągnięty procentowy poziom wykonania roku 2018):
 - rozdział 75008: § 4020 (wynagrodzenia osobowe pracowników służby cywilnej): kwota 50 842,6 tys. zł (113,7%) oraz § 4110 (składki na ubezpieczenia społeczne): kwota 8 202,2 tys. zł (112,4%), co wynikało ze zwiększeń wynagrodzeń (co szczegółowo przedstawiono w pkt 2.1.3 niniejszego wystąpienia),
 - rozdział 75008 § 4300 (zakup usług pozostałych): kwota 7 895,3 tys. zł (126,6%), co było związane ze wzrostem cen usług, nieplanowaną przeprowadzką magazynu depozytowego z _____, oraz usuwaniem skutków nawałnicy.
- b) zmniejszenia (w nawiasie osiągnięty procentowy poziom wykonania roku 2018):
 - rozdział 75008 § 4060 (inne należności funkcjonariuszy zaliczane do wynagrodzeń): kwota 2 108,1 tys. zł (55,9%), co wynikało z uzyskania niższej niż w 2018 r. niewykorzystanej kwoty z wakatów możliwej do przekazania na nagrody dla funkcjonariuszy,
 - rozdział 75008 § 4140 (wpłaty na PFRON): kwota 1 314,7 tys. zł (38,7%), co było związane ze zmniejszeniem w 2019 r. wskaźnika mającego wpływ na wysokość wpłat na PFRON oraz korzystania z prawa do maksymalnego obniżenia tej wpłaty,

²² § 4418 Podróże służbowe krajowe – projekty unijne, zwrot kosztów.

²³ § 4419 Podróże służbowe krajowe – projekty unijne.

²⁴ Wydział Audytu Środków Pochodzących z Budżetu UE oraz Niepodlegających Zwrotowi Środków Pomocy Udzielanej przez Państwa Członkowskie EFTA (ICE).

- rozdział 75008 § 4070 (dodatkowe nagrody roczne funkcjonariuszy): kwota 1 296,0 tys. zł (70,3%), co było konsekwencją utworzenia w 2017 r. KAS, a tym samym zmniejszenia liczby funkcjonariuszy.

(akta kontroli str. 13, 792-797)

Na strukturę wydatków IAS²⁵ według grup ekonomicznych, w 2019 r. składały się: wydatki bieżące²⁶ (99,35% wydatków ogółem), wydatki majątkowe²⁷ (0,34 %), świadczenia na rzecz osób fizycznych²⁸ (0,3%) oraz dotacje przedmiotowe do barów mlecznych²⁹ (0,01%). Wydatki te zostały wykorzystane zgodnie z planem finansowym. Struktura wydatków według grup ekonomicznych w 2019 r. w porównaniu z 2018 r. nie uległa zmianie.

(akta kontroli str. 13, 548-551, 817)

W 2019 r. IAS otrzymała środki z rezerw celowych budżetu państwa w łącznej kwocie 46 383,9 tys. zł, z czego wykorzystano 45 893,2 tys. zł (98,9%), w tym głównie na sfinansowanie podwyżek wynagrodzeń i uposażeń członków korpusu służby cywilnej, funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej i pracowników nieobjętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń wraz z pochodnymi (42 892,9 tys. zł³⁰). Środki z rezerw przeznaczono na finansowanie wydatków bieżących (44 746,4 tys. zł) i wydatków majątkowych (1 146,8 tys. zł).

W wyniku szczegółowej kontroli dokumentów dotyczących wydatkowania środków przeniesionych z rezerw celowych budżetu państwa na: wzrost wynagrodzeń w kwocie 32 344,2 tys. zł (70,5% wykorzystanych rezerw) oraz zakup trzech samochodów specjalistycznych³¹ w kwocie 576,9 tys. zł (1,3%) ustalono, że zostały one wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem, a zwiększenie planu wydatków o te kwoty wynikało z potrzeb IAS.

(akta kontroli str. 127-134, 140, 212-215, 281-429, 672, 704-710, 743)

Wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych³² wyniosły 1 970,6 tys. zł, tj. 99,9% planu po zmianach i w porównaniu do 2018 r. były wyższe o 379,3 tys. zł (23,8%). Ze środków tych finansowano dopłaty dla funkcjonariuszy: do wypoczynku (737,3 tys. zł, tj. 37,4%), do kosztów dojazdu z siedziby IAS³³ (379,1 tys. zł, tj. 19,2%) oraz do kosztów wypoczynku wraz z ryczałtami za bilety³⁴ (337,2 tys. zł, tj. 17,1%). Wyższa niż w 2018 r. realizacja wydatków na świadczenia na rzecz osób fizycznych była głównie wynikiem wzrostu dopłat do wypoczynku dla funkcjonariuszy – o 352,9 tys. zł (91,8%) oraz wzrostu wypłat odpraw pośmiertnych – o 88,9 tys. zł (112,2%).

(akta kontroli str. 136, 792-797, 814)

Przeciętne zatrudnienie w przeliczeniu na pełne etaty (według Rb-70³⁵), w 2019 r. wyniosło 6 090 osób i było większe od zatrudnienia w 2018 r. o 51 osób (0,8%), co wynikało głównie z przyjęcia do realizacji nowych zadań, tj. realizacji audytu gospodarowania środkami pochodzącymi z budżetu UE (23 pracowników) oraz

²⁵ 668 401,6 tys. zł.

²⁶ 664 079,2 tys. zł.

²⁷ 2 254,6 tys. zł.

²⁸ 1 970,6 tys. zł.

²⁹ 97,2 tys. zł.

³⁰ Środki z rezerwy celowej (cz. 83, poz. 44).

³¹ Zakup jednego samochodu marki VW Passat z systemem OCR i bezprzewodowym systemem łączności cyfrowej, z funkcją transmisji danych za kwotę 385 tys. zł oraz dwóch samochodów osobowych marki Kia Ceed z tym samym systemem łączności za łączną kwotę 191,9 tys. zł – w ramach środków z rezerwy celowej na wspieranie zwalczania przemytu i podrabiania wyrobów tytoniowych.

³² § 3020 Wydatki osobowe niezaliczane do wynagrodzeń, § 3030 Różne wydatki na rzecz osób fizycznych, § 3070 Wydatki osób niezaliczane do uposażeń dla funkcjonariuszy.

³³ Tzw. równoważnik za brak lokalu.

³⁴ Ryczałt za bilety i równoważnik za dojazd.

³⁵ Sprawozdanie o zatrudnieniu i wynagrodzeniach.

obsługi należności wynikających z grzywien nakładanych w drodze mandatu karnego (ośmiu pracowników).

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w 2019 r. wynosiło 6 884,8 zł i było wyższe o 721,6 zł (o 11,7%) w porównaniu do 2018 r.

Kwota wydatków poniesionych przez IAS w 2019 r. na wynagrodzenia osobowe³⁶ wyniosła 502 992,9 tys. zł³⁷ i stanowiła 99,9% kwoty określonej w planie finansowym po zmianach³⁸. W porównaniu do 2018 r.³⁹, wydatki te wzrosły o 56 483,3 tys. zł (12,6%), co wynikało głównie z przyznania przez Ministerstwo Finansów środków z rezerwy celowej na podwyżki wynagrodzeń i uposażeń, zmiany wysokości mnożnika kwoty bazowej⁴⁰ oraz przyjęcia do realizacji nowych zadań (audytowych).

(akta kontroli str. 13, 17, 278-279, 548-551, 815-816)

W 2019 r. IAS zawarł umowy zlecenia⁴¹ z sześcioma osobami na kwotę 70,2 tys. zł, w tym z czterema wykonującymi zadania podstawowe (wprowadzanie danych do systemów komputerowych w związku z akcją PIT) i dwoma realizującymi zadania pomocnicze (wprowadzanie danych do systemów informatycznych w komórce obsługowej oraz aktualizowanie programów w urzędach skarbowych⁴²). Poniesienie tych wydatków było niezbędne do realizacji zadań IAS.

(akta kontroli str. 15, 280, 815-816)

Wydatki majątkowe IAS w 2019 r. zrealizowano w kwocie 2 254,6 tys. zł⁴³, co stanowiło 99,6% planu po zmianach (2 263,4 tys. zł).

W porównaniu do 2018 r. wydatki majątkowe były niższe o 970,2 tys. zł⁴⁴, tj. o 30,1%. Środki te wykorzystano na finansowanie 16 zadań, w tym m.in. czterech w zakresie termomodernizacji budynków urzędów skarbowych (1 099,3 tys. zł, tj. 48,8% wydatków majątkowych) oraz trzech dotyczących zakupu specjalistycznych samochodów z bezprzewodowym systemem łączności⁴⁵ (576,9 tys. zł, tj. 25,6%).

W pierwotnym planie finansowym IAS, ujęto wydatki majątkowe w kwocie 1 678 tys. zł na realizację 11 zadań. W trakcie roku zrezygnowano z pięciu z nich na kwotę 420,0 tys. zł⁴⁶ oraz wprowadzono dziesięć nowych na kwotę 1 207,6 tys. zł⁴⁷, jak również zmniejszono plan wydatków majątkowych o 1 336,3 tys. zł (m.in. środki pozostałe po rozstrzygnięciu postępowań przetargowych) i zwiększono

³⁶ § 4010 Wynagrodzenia osobowe pracowników obsługi, § 4020 Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej, § 4028 Wynagrodzenia w ramach projektów UE, § 4029 Wynagrodzenia w ramach projektów UE, § 4040 Dodatkowe wynagrodzenie roczne, § 4050 Uposażenie funkcjonariuszy, § 4060 Pozostałe należności funkcjonariuszy, § 4069 Pozostałe należności funkcjonariuszy UE, § 4070 Dodatkowe wynagrodzenie roczne funkcjonariuszy.

³⁷ Wg RB -70 Wynagrodzenie za 2019 r. wyniosło 503 169,3 tys. zł.

³⁸ 503 373,2 tys. zł.

³⁹ 446 509,6 tys. zł.

⁴⁰ Ustawa budżetowa na 2019 r. z 16 stycznia 2019 r. – Dz. U. z 2019 r., poz. 198.

⁴¹ Umowa zlecenie trwająca 6 miesięcy lub dłużej lub powtarzana nieprzerwanie przez ten okres.

⁴² „Sumy Depozytowe – Archiwum”, „Kontrola Rachunków”, „Strażnik” oraz „Moje Raporty”.

⁴³ Łączna kwota wydatków majątkowych IAS wraz z wydatkami finansowanymi z BSE wyniosła 6 612,9 tys. zł., w tym z budżetu środków europejskich (Rozdział 75095 § 6057) w kwocie 4 358,2 tys. zł, co stanowiło 87,3% planu po zmianach (4 994,8 tys. zł).

⁴⁴ Wydatki majątkowe w 2018 r. wynosiły 3 224,8 tys. zł.

⁴⁵ Zakup jednego samochodu z systemem OCR i bezprzewodowym systemem łączności cyfrowej oraz funkcją transmisji danych oraz dwóch samochodów osobowych z wymienionym systemem łączności.

⁴⁶ Zakup czterech samochodów Ford Transit (zrezygnowano z zakupu ze względu na blokadę środków przez MF na kwotę 270 tys. zł; pozostałą kwotę 130 tys. zł przeznaczono na priorytetowe potrzeby w zakresie wykonania nakazu straży pożarnej i wzmocnienia ochrony IAS) oraz wyposażenie zaplecza laboratorium mobilnego (zakup zrealizowano ze środków bieżących).

⁴⁷ Zakup: trzech samochodów specjalistycznych (trzy zadania – zakup samochodu z OCR ze środków z rezerwy papierosowej i zakup dwóch samochodów specjalistycznych za zgodą dysponenta części), klimatyzatora do serwerowni (jedno zadanie), dwóch serwerów (jedno zadanie) i trzech serwerów plików (jedno zadanie), systemów alarmowych (dwa zadania) i oświetlenia awaryjnego dot. sygnalizacji p. poż. (jedno zadanie), sprzętu komputerowego z oprogramowaniem SENT oraz 19 szt. komputerów.

o 1 134,1 tys. zł (dostosowanie środków do zmiany umów o dofinansowanie projektów termomodernizacyjnych). Zmiany w planie wydatków majątkowych następowały każdorazowo po uprzednim uzyskaniu zgody dysponenta części. Zmiany były celowe i służyły realizacji zadań IAS.

(akta kontroli str. 13-14, 139-141, 548-551, 670-746, 733-735, 877-878)

Na dzień 31 grudnia 2019 r. kwota zobowiązań IAS wyniosła 45 576,0 tys. zł (w tym zobowiązań wymagalnych 39,1 tys. zł w § 4610 (koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego) i w porównaniu do stanu na koniec 2018 r. uległa zwiększeniu o 3 369,0 tys. zł (o 8,0%). Najistotniejszą przyczyną wzrostu kwoty zobowiązań była wyższa o 3 310,0 tys. zł kwota należnego pracownikom służby cywilnej dodatkowego wynagrodzenia rocznego. Dodatkowe wynagrodzenie roczne wraz z pochodnymi w kwocie łącznej 40 058,2 tys. zł miało największy wartościowy oraz procentowy (87,9%) udział w całości zobowiązań IAS.

Zobowiązania wymagalne IAS wynikały z prawomocnych wyroków sądowych i były realizowane bez zbędnej zwłoki, zgodnie z zarządzeniem Dyrektora IAS z 31 marca 2015 r. w sprawie wprowadzenia „Zasad obiegu i kontroli dokumentów finansowo-księgowych”, tj. po ustaleniu numeru rachunku bankowego wierzyciela⁴⁸ lub adresu jego zamieszkania oraz uzyskaniu informacji od naczelników urzędów skarbowych o ewentualnych zaległościach wierzyciela.

Nie stwierdzono przypadku naliczenia i wypłacenia przez IAS odsetek od nieterminowych płatności zobowiązań.

(akta kontroli str. 548-551, 798-800, 810-813, 616-619, 889-897, 916-918)

Szczegółowym badaniem objęto wydatki IAS w kwocie 15 905,2 tys. zł, tj. 2,4% wydatków poniesionych w 2019 r. ze środków budżetu państwa. Doboru próby wydatków dokonano na podstawie zapisów konta 130. Próba obejmowała:

- wylosowane metodą monetarną (MUS⁴⁹) 88 zapisy księgowe dotyczące wydatków na kwotę ogółem 5 382,0 tys. zł - wszystkie w grupie wydatków bieżących pozapłatowych,
- dobrane celowo⁵⁰ 681 wydatki na kwotę 10 523,2 tys. zł, w tym: 668 wydatków bieżących pozapłatowych na kwotę 10 003,3 tys. zł oraz 13 wydatków majątkowych współfinansowanych z budżetu krajowego na kwotę 519,9 tys. zł.

Ustalono, że wydatków dokonywano zgodnie z planem finansowym, na zakupy i usługi służące realizacji celów jednostki oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami.

W ww. wydatkach zbadanych także pod kątem zasadności: uprzedniego wyłączenia stosowania ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁵¹ na kwotę 10 065,6 tys. zł (63,3% badanej próby), zastosowania „uproszczonej procedury” udzielania zamówień na kwotę 866,0 tys. zł (5,4% próby) oraz wyboru trybu udzielenia zamówień publicznych na kwotę 4 973,6 tys. zł (31,3% próby) nie stwierdzono nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 260-264, 801-809, 830-872)

⁴⁸ Wyroki sądowe zawierały tylko imię i nazwisko lub nazwę wierzyciela.

⁴⁹ Z prawdopodobieństwem proporcjonalnym do wartości.

⁵⁰ Wszystkie pozostałe wydatki dotyczące faktur wylosowanych do badania metodą MUS o wartości powyżej 500 zł, tj. 668 wydatków na kwotę 10 003,3 tys. zł oraz wydatki majątkowe na termomodernizację budynków Urzędów Skarbowych w Rybniku i Chorzowie (§6059 Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych), wynikające z projektu pn. „Wzrost efektywności energetycznej w budynkach IAS w Katowicach – termomodernizacja budynku US w Rybniku i Chorzowie” w ramach POIiŚ 2014-2020, tj. 13 wydatków na kwotę 519,9 tys. zł.

⁵¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 1843.

2.2 Wydatki budżetu środków europejskich

W 2019 r. zrealizowano wydatki budżetu środków europejskich⁵² w kwocie 4 559,2 tys. zł, co stanowiło 87,7% planu po zmianach⁵³ i 301,9 % wydatków zaplanowanych w ustawie budżetowej⁵⁴. Wydatki te zostały poniesione na finansowanie: termomodernizacji budynków czterech urzędów skarbowych wchodzących w skład IAS⁵⁵ – w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020⁵⁶ (wydatki majątkowe w kwocie 4 358,2 tys. zł, tj. 95,6% wydatków BSE) oraz nagród dla osób realizujących projekty pn.: „Platforma Usług Elektronicznych Skarbowo-Celnych” – w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa (181,4 tys. zł, tj. 4,0%) i „Dokształcanie systemów i standardów zarządzania oraz obsługi klienta w administracji skarbowej” w ramach Programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój (19,6 tys. zł, tj. 0,4%). Wykonanie wydatków BSE niższe od planowanego było spowodowane głównie przesunięciem przez wykonawcę części prac instalacyjnych i malarskich, w ramach inwestycji termomodernizacyjnych, na 2020 r.⁵⁷.

W porównaniu do roku 2018 nastąpił wzrost wydatków BSE o 788,7 tys. zł (20,9%) wynikający z realizacji projektów termomodernizacyjnych w ramach POLiS 2014-2020⁵⁸. Objęte badaniem wydatki BSE⁵⁸ na kwotę łączną 2 357,1 tys. zł (51,7% wydatków BSE) zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem i w prawidłowym trybie upzp.

(akta kontroli str. 14, 141, 143-168, 747-791, 820)

W 2019 r. IAS otrzymał środki z rezerw celowych BSE na wydatki majątkowe w kwocie 2 687,8 tys. zł, z czego wykorzystano 2 105,0 tys. zł (78,3%) na realizację projektu pn. „Wzrost efektywności energetycznej w budynkach IAS w Katowicach” polegających na ich termomodernizacji, w ramach programu POLiS 2014-2020. Przyczyną niewykorzystania środków z rezerw było przesunięcie przez wykonawcę zaplanowanych prac budowlanych. W wyniku szczegółowej kontroli dokumentów dotyczących wydatkowania środków z rezerw celowych BSE w kwocie 2 105,0 tys. zł (100% wykorzystanych rezerw) ustalono, że zostały one wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem, a zwiększenie planu wydatków o te kwoty wynikało z potrzeb IAS.

(akta kontroli str. 127-134, 212-215, 301-304, 367-429)

Wydatki majątkowe IAS finansowane z BSE⁵⁹ (4 358,2 tys. zł) stanowiły 87,3% planu po zmianach (4 994,8 tys. zł). W porównaniu do 2018 r. wydatki te były wyższe o 749,7 tys. zł, tj. o 20,8%. W pierwotnym planie finansowym ujęto wydatki majątkowe w kwocie 1 510 tys. zł na realizację czterech zadań termomodernizacyjnych. W trakcie roku zwiększono plan wydatków majątkowych o 3 484,8 tys. zł (na realizację ww. czterech zadań). Zmiany w planie wydatków majątkowych były celowe i służyły realizacji zadań IAS.

(akta kontroli str. 13-14, 139-141, 548-551, 670-746, 733-735)

⁵² Zwany dalej: „BSE”.

⁵³ 5 197,8 tys. zł.

⁵⁴ 1 510 tys. zł.

⁵⁵ Projekty pn. „Wzrost efektywności energetycznej w budynkach IAS w Katowicach – termomodernizacja budynku Urzędu Skarbowego w Rybniku, Chorzowie, Bytomiu i Drugiego Urzędu Skarbowego w Katowicach”, w ramach poddziałania 1.3.1., oś priorytetowa *Zmniejszenie emisyjności gospodarki*.

⁵⁶ Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, dalej: „POLiS 2014-2020”.

⁵⁷ Przesunięcie terminu nie wykraczało poza ostateczny termin realizacji zadań, wynikający z podpisanej przez IAS umowy.

⁵⁸ Pięć wydatków o największej wartości z konta 227 (Rozliczenie wydatków z BSE), dotyczących termomodernizacji budynków urzędów skarbowych w Rybniku i Chorzowie, które nie były badane przez właściwe instytucje np. Instytucję Zarządzającą.

⁵⁹ Rozdział 75095 § 6057.

Zamówienia publiczne

Plan finansowy IAS na 2019 r. został przyjęty 15 lutego 2019 r., a 28 lutego 2019 r. Dyrektor IAS zatwierdził plan postępowań o udzielenie zamówień publicznych na 2019 r., który tego samego dnia zamieszczono na stronie internetowej Izby⁶⁰.

(akta kontroli str.526-530)

IAS przekazał do Urzędu Zamówień Publicznych roczne sprawozdanie z zamówień udzielonych w 2019 r. dnia 20 lutego 2020 r. tj. z zachowaniem terminu wskazanego w art. 98 ust. 2 upzp.⁶¹

(akta kontroli str. 823-829)

W badanej dokumentacji trzech postępowań o udzielenie zamówień publicznych przeprowadzonych: jedno w trybie przetargu nieograniczonego⁶², jedno w trybie zamówienia „z wolnej ręki”⁶³, jedno z wyłączeniem stosowania przepisów upzp na podstawie art. 4 pkt 8⁶⁴, nie stwierdzono naruszeń przepisów upzp oraz Zarządzenia Nr 73/15 Dyrektora IS z dnia 1 kwietnia 2015 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu udzielania zamówień publicznych. W umowach zawartych przez IAS w wyniku ww. postępowań prawidłowo określono przedmiot zamówienia, termin realizacji zadania oraz wysokość wynagrodzenia wykonawcy. Kwota wydatków poniesionych przez IAS w wyniku realizacji umów zawartych na podstawie badanych postępowań wyniosła 1 687,7 tys. zł (0,3% wydatków 2019 r.)

(akta kontroli str. 531-541)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa i budżetu środków europejskich w 2019 r. przez kontrolowaną jednostkę w zakresie wydatków. Wydatki zostały rzetelnie skalkulowane i poniesione zgodnie z planem finansowym na cele służące realizacji zadań IAS.

OBSZAR

3. Sprawozdawczość

Opis stanu
faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania przez IAS rocznych sprawozdań za 2019 r.:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy),

⁶⁰ <https://www.slaskie.kas.gov.pl/izba-administracji-skarbowej-w-katowicach>, zakładka: ogłoszenia/zamówienia publiczne.

⁶¹ Zgodnie z art. 98 ust. 2 upzp sprawozdanie winno być przekazane do dnia 1 marca każdego roku następującego po roku, którego dotyczy sprawozdanie.

⁶² Postępowanie ZKP-33/2017 na zadanie pn. „Termomodernizacja budynku Urzędu Skarbowego w Chorzowie”, wydatek IAS w 2019 r. w kwocie 1 452,4 tys. zł.

⁶³ Postępowanie ZKP-18/2019 na zadanie pn. „Dostęp i korzystanie z usługi OGNIVO przez urzędy skarbowe woj. śląskiego”, wydatek IAS w 2019 r. w kwocie 139,0 tys. zł.

⁶⁴ Postępowanie na podstawie wniosku 363/2019 na zadanie pn. „Dostawa licencji pakietów oprogramowania biurowego typu MS Office 2019 Standard”, wydatek IAS w 2019 r. w kwocie 96,3 tys. zł.

- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE),
 - z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1),
- oraz sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2019 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych IAS były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

(akta kontroli str. 542-669)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez kontrolowaną jednostkę sprawozdania budżetowe i w zakresie operacji finansowych. Zostały one przekazane terminowo, a dane w nich zawarte były zgodne z prowadzoną ewidencją księgową.

V. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości, NIK nie formułuje uwag ani wniosków pokontrolnych.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

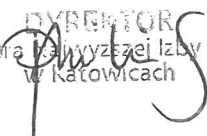
Katowice, dnia 23 marca 2020 r.

Kontroler
Izabela Pilarek
Gł. specjalista kp.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach

DYREKTOR
Delegatura Najwyższej Izby Kontroli
w Katowicach

Piotr Miklis